

ÜNİTE 4 BİLİM TEKNOLOJİ VE TOPLUM

1. Bugünkü teknolojiye sadece bir uygarlık ya da millet sayesinde ulaşılmamıştır. İlk Çağ'da bilimsel gelişmelerin öncüsü Mezopotamya, Çin, Mısır, Hint Yunan, İyon, Roma iken Orta Çağ'da Müslümanlar olmuştur. İslamiyet'in bilim ve araştırmaya teşvik edici tutumu Müslüman bilginlerinin ibadet aşkıyla bilimsel çalışmalara dört elle sarılmasını sağlamıştır. Türk – İslam bilginleri matematik, cebir, aritmetik, geometri ve daha birçok alanda Avrupalı âlimlere ışık tutmuş, bilimsel çalışmalarıyla tam manasıyla çağını aydınlatmıştır.

Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Günümüz teknolojisi binlerce yıllık bilimsel birikimin sonucudur.
- B) Farklı dönemlerde farklı medeniyetler bilimsel çalışmalara öncülük etmiştir.
- C) Bilim insanlığın ortak malıdır.
- D) İslam dünyasında bilimsel çalışmalar Orta Çağ'la sınırlı kalmıştır.

2.

Brian Whiteker (Brayn Vaytkır), İngiliz The Guardian (Dı Gardiyn) gazetesinde 2004'te yayımlanan yazısında: "Beyt'ül-Hikme; matematik, astronomi, tıp, kimya, coğrafya dahil olmak üzere beşeri ve pozitif bilimlerde rakipsiz bir merkezdi. Farsça, Yunanca ve Hintçe metinlerden ve Aristoteles, Platon, Hipokrat, Öklid, Pisagor gibi bilginlerden yola çıkan Beyt'ül-Hikme âlimleri, dünyanın en büyük bilgi koleksiyonunu oluşturmuş, yaptıkları keşiflerle bu bilgiyi daha da ileri götürmüşlerdir." İfade ediyordu.

Buna göre Beyt'ül-Hikme ile ilgili hangi bilgiye ulaşamaz?

- A) Bilimsel birikime önemli katkıları olmuştur.
- B) Kapılarını sadece Müslüman bilginlere açmıştır.
- C) Farklı bilim dallarında çalışmalar yürütmüştür.
- D) Geçmişin bilimsel birikiminden faydalanmıştır.

3.

Eski yunanlı filozof ve bilim insanlarının eserlerini ilk kez Arapçaya çevirdi. Felsefenin Müslümanlar arasında tanınması ve benimsenmesinde büyük uğraşlar verdi. Bilimleri "dil, mantık, matematik, fizik ve metafizik" olarak ilk kez sınıflandırdı. Bu metodu Avrupalı bilginler tarafından kabul edildi. Büyük Musiki Kitabı adlı eserinde musiki teorilerini anlattı. Kanun ve ut gibi müzik aletlerinin geliştirilmesini sağladı. Tıp alanında yazdığı eserler Avrupa'da uzun süre ders kitabı olarak okutuldu.

Açıklamaya göre Farabi için;

- I. Müslümanlar arasında yeni bilimsel gelişmelerin öğrenilmesini sağlamıştır,
- II. Çalışmaları Avrupalı bilginler tarafından takip edilmiştir,
- III. Farklı alanlarda bilgiler üretmiştir,

Hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II-III
- B) II-III
- C) I-II
- D) I-III

4.

	Tıp	Matematik	Mühendislik	Coğrafya
I. Ali Kuşçu		✓		
II. İbni Sina				✓
III. Cezeri			✓	
IV. Piri Reis	✓			

Tablodaki bilgilerin doğru olabilmesi için numaralandırılmış bilginlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I-III
- B) II-IV
- C) III-IV
- D) I-II

5.

Semerkant Rasathanesi Uluğ Bey tarafından inşa edilmiş üç katlı bir gözlemeviydi. Bu rasathane zamanının en ileri gözlem araçlarından bir kısmına sahipti.

Buna göre Semerkant Rasathanesi İslam dünyasında hangi alanda bilimsel çalışmaların yürütüldüğünü gösterir?

- A) Coğrafya B) Felsefe
C) Astronomi D) Tıp

6.

İlk emri "oku" olan Kur'an-ı Kerim'in akla, düşünmeye ve bilgiye önem vermesi.

İslam devletlerinde bilim insanların devlet yöneticileri tarafından desteklenmesi.

İslamiyet'in bilim ve araştırmaya yönelik teşvik edici tutumu.

Yukarıdaki etkenlerin İslam dünyası üzerindeki olumlu etkisi hangisi olabilir?

- A) Bilimsel çalışmalara daha çok dini konularda değer verilmesi.
B) İslam dünyasının bilimsel gelişim sürecine öncülük etmesi.
C) İslam medeniyetinin diğer medeniyetleri taklit etmesi.
D) İslam dünyasının ekonomik yönden zenginleşmesi.

7. Günümüzde ulaşılan bilim ve medeniyet seviyesine birçok milletin katkısı vardır. Mezopotamya, Anadolu, Mısır, Çin, Hindistan ve Yunan uygarlıkları bilimin ilerlemesine önemli katkılar yapmışlardır. Orta Çağ Avrupası'nda skolâstik düşüncenin etkisiyle bilimsel ilerleme yavaşlamıştır. Buna karşın Doğu'da İslamiyet ile bilimsel çalışmalar "Altın Çağ'ını" yaşamaktadır. Bu çalışmalar bilimsel gelişim sürecinde Batı toplumlarına ilham kaynağı olmuştur.

Buna göre;

- I. Bilimsel birikime farklı medeniyetlerin katkısı olduğu,
II. Orta Çağ'daki bilimsel gelişmelerde İslam medeniyetinin öncü olduğu,
III. Batının bilimsel birikimi İslam medeniyetinin temelleri üzerine kurulmuştur,

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II B) I-III
C) II-III D) I-II-III

8.

İBN-İ SİNA: El- Kanun fı't-tıb (Tıpta Kanun) adlı beş ciltten oluşan kitabı Doğu'da XIX. yüzyıla, Batı'da XVI. Yüzyılın sonuna kadar ders kitabı olarak okutuldu ve Latinceye on kez çevrildi.

HAREZMİ: İlk kez sadece cebir matematiğini ele aldığı eseri 600 yıl boyunca Avrupa'da bu alanda temel eser olarak kullanılmıştır.

Yukarıdaki örneklere göre hangisine ulaşılabilir?

- A) İslam bilginlerinin bilimsel çalışmaları Batı'da kabul görmüştür,
B) İslam bilginleri bilimsel birikimi zenginleştirmiştir.
C) İslam bilginleri farklı alanlarda bilimsel gelişime öncülük etmiştir.
D) Batı dünyasında bilimsel çalışmalar din adamlarınca desteklenmemiştir.

CEVAPLAR

1	A	B	C	☒
2	A	☒	C	D
3	☒	B	C	D
4	A	☒	C	D
5	A	B	☒	D
6	A	☒	C	D
7	A	B	C	☒
8	A	B	C	☒

ÖNEMLİ HATIRLARMA:

UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA EBA VEYA
WHATSAPP PLATFORMLARINDA
PAYLAŞIMA AÇIKTIR.

TİCARİ AMAÇLI
KULLANILAMAZ.

Not: Soruların hazırlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki içerik ve görsellerden faydalanılmıştır.